

מסורת הש"ס

(א) [פסחדין ד: כה"ע] ת"כ חובב פ"א ה"ה, ח' לעיל לו' לקמן בבב: א סנהדרין ד: (ד) יומא טו: גג: ט) שם טו: גג: (ז) שם נח: ט) (צ"ל דתניא) סוכה ו: גדה כו: ט) דרביים ב' כו: ט) לקמן לט: י' ועי' סנהדרין ד: ד"ה דין דמלתא קושא זו: (ז) יומא פ"ה ה"ה, ח' שייך לעמי שאח"ז:

הגהות הב"ח

(א) גמ' התם דל חד קרא טילה לגופיה וחד לסכך פשו תלת אחאי הלתא וכו' אטני מקרא: **(ב)** שם ושע' למטה ההוא כמגלה זו: (ד) רש"י ד"ה התם דל חד קרא לגופיה:

גליון הש"ס

[גמ'] וכפר אע"פ שלא נתן למעלה אלא לסכך פשו תלת דף נג ע"ב בתוס' ד"ה אומה עמק וכו' [רש"י ה"ה נאמריו דמים וכו' דרביים דם וחבד: עיין לעיל דף לו ע"ב תוס' ד"ה מנין:]

שינויי נוסחאות

[א] צ"ל התם דל חד קרא לגופיה (וזהו בבבא וכו')**[ב]** שבעים בחיב (כ"ח, וכו') כצ"ח וצ"ל הפסק הנקודה אחר מכת בחיב (דק"ט: ג) כצ"ח וצ"ל טוסף דתניא: [ד] שיכול ל"ג (רש"י סנהדרין ד ע"ב, וכו' בבבא וכו')**[דא]** י' מכת שיעול משמע שואל נמת טעם על מה קרא לא לשפך דלא שייכי דיה לשון שפיכה כי אס וציקה **[ז]** שהיא במתנה אצבע אלא צניין אצ למד מן התמחויות דאף אה כפר במתנה אחת: **צפנים**. בחטאות הפנימיות: **בחון**. בחטאות החיצונות: לא עשה ולא כלום. בפירקין **ט** יליפין לה: **חון** **מוחן**. חטאת מעולה: **דינן** חטאת. החיצונה שהיא חטאת וכתיב דה ארבע קרנות כמו שאמרנו למעלה קרנת קרנת קרנות מחטאת הפנימית שהיא חטאת ונאמרנו דה ארבע קרנות כדלקמן **[מ]**. למעלה הוא אומר קרן קרנות צפר כהן משים הרי שמים למטה הוא אומר צפר העדה **חון**. קרנות **זו** ארבע: ולא יוסיח **חון**. דשאר דמים **זו** חון ולא נאמר כהן קרנות: **מיצע** ליה לגופיה. ככל חד ולא ללמד שכפר על החטא: **אימא וכפר** כו'. אצל למיעקרינהו לגמרי לא: **א"כ**. דדרשניא כפר אע"פ שמתן כולן למטה מן החוט: **בעולם חורם קרנות**. הכחוצים בחטאת ועל חנם כתיב דה קרנות דהיינו למעלה: **ופרכין ואי דרחמנא** **[ז]** **אמר**. דליצטלון צדיעבד מוכסר ליצטלון וכי כתביניהו למזוה כתביניהו: **איזוה דצר שצריך ששגשג**. וכפר היו אומר אלו קרנות וכדאמרניין דכל חד וחד מיעט חדא קרן וקס ליה אקרן אחת לעבד דאי כדקאמרת לאשמעינן דאי ייבז כוליה למטה כשר (למטה) ארבע וכפר הוה ליה למיכתב להכשיר ארבע למטה למטה: **ואימא וכפר אף ע"פ שגא נתן אלא אחת למעלה ושגשג למטן**. ולהכי לא כתיבי ארבעה משום דחדא מיהא (לא) מעבבא בלמעלה ותלת איתכשרי למטה אצל למיעקרינהו לא: **הוה ממנו**. מדס פר יום הכפורים צסדר **יומא** **[דף גג:]** **אחת למעלה ושצע למטה**. כדכתיב על פני הכפרת קדמה ולפני הכפרת יזה שצע פעמים (ויקרא טו) וקא ס"ד אחת מחזי עביו של כפרת ולמעלה ושצע מחזיה ולמטה: **ומשני ההוא כמלניף**. כדמפרש ואזיל: **כמגנדנא**. כחדם המכה מלקות ארבעים כצלושה **[ב]** זו למטה ממו צסמון ולא האחת חלוקה מהשצע **[ב]** לענין צידוד ידו קמני כדמפרש התם **[יומא נה]** כשהוא מזה למעלה מנדד ידו למטה וכשהוא מזה למטה מנדד ידו למעלה: **הוה על טהרו**. והתנן התם **[מג:]** הוה על טהרו של מוצח הפנימי כדכתיב והוה עליו מן הדס וגו' (ויקרא טז):

מלאי

שיטת מקובצת
ואימא וכפר אע"פ שלא נתן אלא למעלה. ואימת לעיל מעיקרא נתן למטה לא קאמר כמו שאמר השם ויבא כאלעג. שהיה לו לפרש ולדרוש וכפר אע"פ שגא נתן אלא אחת למעלה וכו'. וי"ל דאין כפרא שיכפר אלא כשכפר דמים היתנים למטה ושגשג למטה לא אשמתן (א"כ) אחת שכן שמים למטה) ובכאן גמי אתי תנא למטה אחת שכן שמים כיפר אצל ג' למטה דרשינן אחת שהיא אחת ואחת שהיא שמים לא כיפר שגא מניח כוה הכשר דמים. וקאמא א"כ טעמא ד' קריות קן כתיב בכל הכפרים וגדלה דהיי' כיון שגמא לדרוש קן אע"פ שגא נתן סתן אלא למטה א"כ על חנם כתיב ד' מתנות עב' ד' קרנות שהיו איש טמן אפי' אחת על הקדשת קח כולו נאמר. אצל למאי דרשניין אע"פ שגא נתן אלא אחת למעלה לא כיטל חורב ד' קרנות שהיו נריך חמנה אחת צדיעבד על א' מדי' קרנות ועל חוזה מדי' קרנות שמתן אחת כיפר. ויפריך אי דרחמנא אחר ליצטלון, ומשני חוזה דצר שצריך ג' וסיח (כדפי') דאי אחת לומר שגא נתנן סתן למטה כשר א"כ ארבעה וכפר (וזהו ליה למכתב) כו'. וקשה דל"כ הו"ל חוזה דצר שאינו נריך אלא ג'. ועוד דהא לא שייך לדרוש קרא להכשיר אחת למעלה וג' למטה כדפי' והכי לא כתיב ד' וכפר יד' עד מולתן **[ז]** למטה לבטל כל הקרנות. והשתא לריכ"י וכפר כי טוב ויחד לומר כן [שקלן] מלתתה ג' מתנות משגל יעשה כלל. מיהו קשה קמא מאי ס"ד פסדת המקשה שגא היה מצריך קרא למטע אחת למעלה וג' למטה והיה מצריך קרא למטע ג' למעלה ואחת למטה, הא לא מניח אחת למטה כשכפר דמים כמו ג' למטה. ואמר מוסי ש' דהיו קוצר דלחת למטה וכו' שפיר צדכבר דמים היתנים למטה כגון כסדר ומעשר וספק שניתנים בנתנה אחת למטה, ומי' שפיר קאמר רבא חוזה דצר אפיק' ג' כדפי' דלידן לא איצטריך כי אס שמים דמהאי טעמא דלא איצטריך קרא למטע ג' למטה לא יפסדן קרא למטע אחת למטה, ואע"כ דלשכתן צבכור ומעשר וספק שניתנים בנתנה אחת למטה מ"מ לא דמי דהתם ליכא כסום מוקד קרן מתנה אחת למטה אצל הסי' שטענין ד' מתנות דג' למעלה ואחת למטה לא אשכתן. ועי"ל דכסדת המקשה כג' למעלה ואחת למטה כיון שרויין למעלה שפיר טעי':

בית שמאי פרק רביעי זבחים

בית שמאי פרק רביעי זבחים

התם דל חד **ז** ^(א) **לגופיה**. פש להו ארבע: **וחד לסכך**. מאחר שהתחיל לפרש תבניתה פירש סכך עם דפנותיה פשו תלת: **אחאי הינלכא**. שנאמרה למשה מסיני **[א]** וגרעתה לשלישית כך נאמרה הלכה שהשלישית דייה צטפח היינו דמתן **ג** שמים כהלכתן שלישית אפי' טפח:

בית שמאי פרק רביעי זבחים

וטמאה שצוים שצעים. כתיב נימא נמי אהני מסורות לטפיו פלגא דמוספ' שצעים על שצוים **ב** ואהני מקרא לצזורי פלגא נמאלת מוסיף על שצוים" כ"ח חזיו של כ"ו: **צע'** למיטב ימי טומאה יולדת נקבה: **שמיס הכס** **דכתיב כגדסה**. משמע שלא ירד הכתוב למנין ימים אלא למנין שצעות שהגדה שצוה אחת והיוולדת שצוים שגס אחת אומר שצעים הפלגת מתורת גדה הרצה אצל כשאתה אומר שצוים קרצת' לתורת דה: **וסנא**. דמתני' **[א]** לא מייטי להא דב"ה כרב הונא אלא מנאכ: **וכפר וכפר**. צשעיר נשיא ושעירה וכצבה **[ד]** שכולן על המוצח החילון: **מפני** **פדיון**. שחור חלילה ומלמד על החטאת החילונה שכל מתנומיה מעבדות לכך נאמרו אלו להכשיר אס חיסר: **והלא דין הוא**. להכשירה במתנה אחת וקרא למה ל: **נאמרו דמים למטה**. מחוט הסיקרא כל הדמים חון מחטאת: **ונאמרו דמים למעלה**. מחוט הסיקרא חטאת. מה **[ז]** מחמונים כפר במתנה אחת * כדכתי **ט**

דכתיב **ט** **וכפר וכפר** (מפני הדיון) **וכפר אע"פ שלא נתן אלא שלש וכפר אע"פ שלא נתן אלא שתיים** **וכפר אע"פ שלא נתן אלא אחת** והאי מיבעי ליה לגופיה אמר רבא בר אדא מרי אסברא לי אמר קרא וכפר ונסבלח זו היא כפרה זו היא סליחה אימא **וכפר אע"פ שלא נתן אלא שלש למעלה ואחת למטה** **וכפר אע"פ שלא נתן אלא שתיים** **וכפר אע"פ שלא נתן אלא אחת למטה** **[א]** ושתיים למעלה * **וכפר אע"פ שלא נתן למעלה אלא למטה** אמר רב אדא בר יצחק א"כ ביטלת תורת ארבע **[ח]** קרנות ואי רחמנא אמר ליבטלון אמר רבא **[ט]** איזוהו דבר שצריך שלש הוא אומר אלו קרנות אימא **וכפר אע"פ שלא נתן אלא אחת למעלה** ושלש למטה לא מצינו דמים שחצייין למעלה וחצייין למטה ולא והתנן **ז** **הזהה ממונו אחת למעלה ושבע למטה** **ט** **כמצליף** **ט** **מאי כמצליף** מחוי רב יהודה כמגנדנא **ז** **הזהה על טהרו של מזבח שבע פעמים**

אע"פ שלא נתן אלא אחת למעלה ושלש למטה **[א]** ולא כולן למטה ולא אחוש כצבדא זו דטוב להכשיר אחת למעלה **[ב]** מכולן למטה: (הגה"ה מוספת ודברי רש"י יש לפרש **[ג]** דצבדא ליה כיון דוכפר שלישי אחי לשלש למטה כיון דהרוב למטה כשר הוא הדיון כולן למטה ומשני איזוהו דצר שצריך שלש וכפר כו' ולדצריך ארבע וכפר היה לו ליכתוב והוא הדיון שגך אינו טוב והדר פריך ודילמא שלש למטה דוקא כשר ולא כולן מיהו לישנא דנריך שלש דמשמע ולדצריך אינו נריך שלש **[ד]** משמע כפי' התוס'. ע"כ הגה"ה) **ונריך לדקדק** **אחתי לא דרשניין להניי** **[ה]** **וכפר אע"פ שגא נתן לקרנות כלומר כחצוה וכפר אע"פ שגא נתן כבאצב** **[ז]** **וכפר אע"פ שגא נתן ארבע מתנות אלא שמים שהן ד' וזה אין להקשות דהכא דרשנין וכפר לגמרי ואפילו צשר שרי צאכילה ולעיל צפרק שני (דף כו:)** דרשנין לכפרה נתמיו ולא לדצר אחר דיש לחלק צין לכפר צין לוכפר:

בית שמאי פרק רביעי זבחים

כמצצ"ל"ף. תימא ומאי ס"ד דמקשה הא בהדיא קתני **חבי**

בסיפא ביובא פ' **הוציאיו** **ל'ו** (דף גג:) דמתן לא

היה מתכוין להזות ולא למעלה ולא למטה אלא כמלניף וי"ל שצא למדך דהאי כמלניף כמגנדנא והכל במקום אחד וכמו שמפרש צערוך כמגנדנא שממים ידו ואינו מכה עד שיורד ירושלמי **ט** מלניף כמטצבר פי' צערוך **[ז]** שמתה ידו עד טיבורו: **ז** **מאי לאו אפצ"ניה דמזובה**. ואס כן מניינו דמים חזיין למעלה וחזיין למטה דמתחלה נתן **[ח]** אקרנות ואחר כך לחזי המוצח. מוספות. ורש"י מפרש כע"א:

בית שמאי פרק רביעי זבחים

בית שמאי פרק רביעי זבחים

התם חד קרא בול"יה לגופיה. לא דמי לקרנות דדרשנין תחילות דקרנות משמע מניינא אצל סוכות לא משמע מניין דפנות אלא משמע שמי סוכות הלכך אין לנו לדרוש תחילות וצ"ע גבי אלהים (פסחדין דף ג:) דמשמע נמי מניין ולא דרשנין תחילות:

בית שמאי פרק רביעי זבחים

ארבעיין ותרתיין. חזי שצעים וחזי ארצעה עשר: **דבתיב בנדרתה**. **[ג]** פי' כשיעור נדתה יש לך להוסיף אנקצה יותר מן הזכר **[ד]** וצפ' קמא דסנהדרין (דף ד:) לא מייטי ליה להאי כנדמה:

דינן חטאת וארבע קרנות. תימא דאפילו חון מפנים צעי למילף משום חטאת וארבע קרנות כל שכן פנים מצפנים ולקמן **ט** מצריך קרא לכל הפנימים דמעבדי ולא ילפי' מהדדי **י** דדרש לפר **[ז]** **הזהה** דהפר כהן המשיח להקישו לפר העולם דצר של ציצור לומר דמעבדי **[ז]** וציוס הכפורים נריך קרא: **וכפר אע"פ שלא נתן למעלה אלא למטה**. תימא אמאי איפסיק מסדר שהתחיל לדרוש דהוה ליה למימר **וכפר אע"פ שלא נתן למעלה אלא אחת** ושלש למטה וי"ל דלא משמע ליה לדרוש שיעשה למטה אלא דכשבר דמים היתנים למטה ושמים למעלה **וב'** למטה דקאמר היינו שיעשה למטה **[ח]** אחת שהיא שמים וכן **וכפר אע"פ שנתן כולן למטה** היינו כדיון שאר דמים היתנינן למטה **[ט]** אצל אי אמרת אחת למעלה ושלש למטה הוי למטה אחת שהיא שמים ואחת שהיא אחת פוסל **[י]** והיינו מרי שנינו שרובו למטה וגם האחת אינו כמשפט דמים של מטה אצל שלש למעלה ואחת למטה אע"פ שאותה אחת אינו כמשפט אין קפידא כיון שהרוב למעלה ע"כ ומשני רבא איזוהו דצר שצריך שלש וכפר היו אומר זה קרנות פירוש דלדצריך צמרי וכפר סגי דכיון דלא צענין קרא לאחת למעלה ושלש למטה לפי שאינו כדיון דמים היתנינן למטה אס כן שלש למעלה ואחת למטה נמי אע"ג דרובן למעלה לא ליצעי קרא לאין זה כדיון היתנינן למטה שכל היתנינן למטה ממתנות ארבע הויא אחת שהיא שמים ופריך ואימא **וכפר אע"פ שגא נתן אלא אחת למעלה** **[א]** ולא כולן למטה ולא אחוש כצבדא זו דטוב להכשיר אחת למעלה **[ב]** מכולן למטה: (הגה"ה מוספת ודברי רש"י יש לפרש **[ג]** דצבדא ליה כיון דוכפר שלישי אחי לשלש למטה כיון דהרוב למטה כשר הוא הדיון כולן למטה ומשני איזוהו דצר שצריך שלש וכפר כו' ולדצריך ארבע וכפר היה לו ליכתוב והוא הדיון שגך אינו טוב והדר פריך ודילמא שלש למטה דוקא כשר ולא כולן מיהו לישנא דנריך שלש דמשמע ולדצריך אינו נריך שלש **[ד]** משמע כפי' התוס'. ע"כ הגה"ה) **ונריך לדקדק** **אחתי לא דרשניין להניי** **[ה]** **וכפר אע"פ שגא נתן לקרנות כלומר כחצוה וכפר אע"פ שגא נתן כבאצב** **[ז]** **וכפר אע"פ שגא נתן ארבע מתנות אלא שמים שהן ד' וזה אין להקשות דהכא דרשנין וכפר לגמרי ואפילו צשר שרי צאכילה ולעיל צפרק שני (דף כו:)** דרשנין לכפרה נתמיו ולא לדצר אחר דיש לחלק צין לכפר צין לוכפר:

כמצצ"ל"ף. תימא ומאי ס"ד דמקשה הא בהדיא קתני **חבי** **בסיפא ביובא פ'** **הוציאיו** **ל'ו** (דף גג:) דמתן לא היה מתכוין להזות ולא למעלה ולא למטה אלא כמלניף וי"ל שצא למדך דהאי כמלניף כמגנדנא והכל במקום אחד וכמו שמפרש צערוך כמגנדנא שממים ידו ואינו מכה עד שיורד ירושלמי **ט** מלניף כמטצבר פי' צערוך **[ז]** שמתה ידו עד טיבורו: **ז** **מאי לאו אפצ"ניה דמזובה**. ואס כן מניינו דמים חזיין למעלה וחזיין למטה דמתחלה נתן **[ח]** אקרנות ואחר כך לחזי המוצח. מוספות. ורש"י מפרש כע"א:

בית שמאי פרק רביעי זבחים

לח.

התם חד קרא בול"יה לגופיה. לא דמי לקרנות דדרשנין תחילות דקרנות משמע מניינא אצל סוכות לא משמע מניין דפנות אלא משמע שמי סוכות הלכך אין לנו לדרוש תחילות וצ"ע גבי אלהים (פסחדין דף ג:) דמשמע נמי מניין ולא דרשנין תחילות:

ארבעיין ותרתיין. חזי שצעים וחזי ארצעה עשר:

דבתיב בנדרתה. **[ג]** פי' כשיעור נדתה יש לך להוסיף אנקצה יותר מן הזכר **[ד]** וצפ' קמא דסנהדרין (דף ד:) לא מייטי ליה להאי כנדמה:

דינן חטאת וארבע קרנות. תימא דאפילו חון מפנים צעי למילף משום חטאת וארבע קרנות כל שכן פנים מצפנים ולקמן **ט** מצריך קרא לכל הפנימים דמעבדי ולא ילפי' מהדדי **י** דדרש לפר **[ז]** **הזהה** דהפר כהן המשיח להקישו לפר העולם דצר של ציצור לומר דמעבדי **[ז]** וציוס הכפורים נריך קרא: **וכפר אע"פ שלא נתן למעלה אלא למטה**. תימא אמאי איפסיק מסדר שהתחיל לדרוש דהוה ליה למימר **וכפר אע"פ שלא נתן למעלה אלא אחת** ושלש למטה וי"ל דלא משמע ליה לדרוש שיעשה למטה אלא דכשבר דמים היתנים למטה ושמים למעלה **וב'** למטה דקאמר היינו שיעשה למטה **[ח]** אחת שהיא שמים וכן **וכפר אע"פ שנתן כולן למטה** היינו כדיון שאר דמים היתנינן למטה **[ט]** אצל אי אמרת אחת למעלה ושלש למטה הוי למטה אחת שהיא שמים ואחת שהיא אחת פוסל **[י]** והיינו מרי שנינו שרובו למטה וגם האחת אינו כמשפט דמים של מטה אצל שלש למעלה ואחת למטה אע"פ שאותה אחת אינו כמשפט אין קפידא כיון שהרוב למעלה ע"כ ומשני רבא איזוהו דצר שצריך שלש וכפר היו אומר זה קרנות פירוש דלדצריך צמרי וכפר סגי דכיון דלא צענין קרא לאחת למעלה ושלש למטה לפי שאינו כדיון דמים היתנינן למטה אס כן שלש למעלה ואחת למטה נמי אע"ג דרובן למעלה לא ליצעי קרא לאין זה כדיון היתנינן למטה שכל היתנינן למטה ממתנות ארבע הויא אחת שהיא שמים ופריך ואימא **וכפר אע"פ שגא נתן אלא אחת למעלה** **[א]** ולא כולן למטה ולא אחוש כצבדא זו דטוב להכשיר אחת למעלה **[ב]** מכולן למטה:

מוסף רש"י

חד קרא בול"יה לגופיה. לאין דרשנין תחילות. פסוק הנאמר ראשון אינו לדרשה אלא למשמעו אמת (סוכה ו:): **ותנא מייחי לה מהבא**. כן נריך שיטת התלמוד כשמתחילין האמוראין לזכא טעם מן המקור, ויש מהל של כיימיא למד אותו ממקום אחר נקט הכי, כלומר האמוראין למדויו מכאן והתנא למד מכאן (ב"צה ו:): **וכפר וכפר**. צשעיר נשיא וצשעירה דחידו וכצבסה דחידו כתיב, ומשמעו סגני כצפרה אחת דמקדש: **מפני**. הדיון. הולכתי ליכנס כולן, דאי לא הוי כתיבי הוי מייחנא מדיעא דטולא מתנות ומעבדי, שיעול לא גרסינן: והלא דיון הוא. ללא לעכבד, למא לי לייצור כצפרה אחת סגני: נאמרו דמים למטה. כפרסה למטה גבי חטאת טיפח צשיעית קול, דכתיב והוה מרס החטאת על קור המזבח, ונאמרו דמים למעלה. בחטאת כהניה: שנתנן במתנה אחת כיפר. דהא לא כתיב קרנות. לשון אחר נאמרו דמים למטה, למטה מחוט הסיקרא עטולה ולמטה ואשם, ואמכר דמים למעלה, למעלה מחוט הסיקרא, דהיינו חטאת כהמה דכתיבי נה קרנות, מה דמים האמורים למטה שנתנן במתנה אחת כיפר, דהא אפילו צ"ש מדיו צבאר קרנות, דכתיב ודס וצתיו יספק. לשון אחר למטה כפרסה חטאות דויקרא צאשמות כתיבי, לשון חלעני עיקר: נאמרו דמים בפנים. חטאות הפנימיות דפר כהן מוסיח והעלם דצר העטוינן שצט חיות על הפסיות ועל מוצח הויב, וכן תנא מתנה אחת מוסן מעבכב כחיוור מקומן, ויפקא לן מקראי כהקומן רבה (ממאות כ), ועשה כאשר עשה משה מ"ל כסולס צאחות. מלמד אסם חסר אחת מכל המתנות לא עשה כלום: ואל ויביה חרוין. דס האשם שאינו חטאות ולא נאמרו בה קרנות אלא צביב. וילעגנא חטאות העין נמי אינו חטאת וארבע קרנות, כלומר אע"פ ששמן חטאות לא נאמרו צו קרנות. ויכולן שמעתייה חטאות העוף לא סלקא לו (סנהדרין ד): **וכפר אע"פ שלא נתן אלא אחת**. מתנה כיימיא דחטאת כצפרה ועלמה כפרה צדידה (קטן וצ:): **כמצליף**. האי למטה דמני לא אלאמנתינא קאי, אלא ראשונה נתן תחילה כלפי מעלה והשבע חתמים זו למטה מוז כמלניף (יומא ו:), צבורה זו חתם זו כל שמונה האות, כמלניף לא ידעתי לשוני (שם ג:) כמגנדנא. ככלתי כ"י המכה בצלושה זו למטה מוז שאינו מכה במקום אחד. ולגון מלניף לא ידע לי (שם ו:): **אז:** מכה בצלושה שמתחיל מן הכתמים ומכה ויולין למטה (שם ו:): **הזהה** על טהרו של מזבח. אמר שגמר מתנות הקרנות מזה עליו שצט פעמים, כדכתיב והוה עליו מן הדס וגו' (שם ו:):

בית שמאי פרק רביעי זבחים

התם חד קרא בול"יה לגופיה. לא דמי לקרנות דדרשנין תחילות דקרנות משמע מניינא אצל סוכות לא משמע מניין דפנות אלא משמע שמי סוכות הלכך אין לנו לדרוש תחילות וצ"ע גבי אלהים (פסחדין דף ג:) דמשמע נמי מניין ולא דרשנין תחילות:

בית שמאי פרק רביעי זבחים

התם חד קרא בול"יה לגופיה. לא דמי לקרנות דדרשנין תחילות דקרנות משמע מניינא אצל סוכות לא משמע מניין דפנות אלא משמע שמי סוכות הלכך אין לנו לדרוש תחילות וצ"ע גבי אלהים (פסחדין דף ג:) דמשמע נמי מניין ולא דרשנין תחילות:

ארבעיין ותרתיין. חזי שצעים וחזי ארצעה עשר:

דבתיב בנדרתה. **[ג]** פי' כשיעור נדתה יש לך להוסיף אנקצה יותר מן הזכר **[ד]** וצפ' קמא דסנהדרין (דף ד:) לא מייטי ליה להאי כנדמה:

דינן חטאת וארבע קרנות. תימא דאפילו חון מפנים צעי למילף משום חטאת וארבע קרנות כל שכן פנים מצפנים ולקמן **ט** מצריך קרא לכל הפנימים דמעבדי ולא ילפי' מהדדי **י** דדרש לפר **[ז]** **הזהה** דהפר כהן המשיח להקישו לפר העולם דצר של ציצור לומר דמעבדי **[ז]** וציוס הכפורים נריך קרא: **וכפר אע"פ שלא נתן למעלה אלא למטה**. תימא אמאי איפסיק מסדר שהתחיל לדרוש דהוה ליה למימר **וכפר אע"פ שלא נתן למעלה אלא אחת** ושלש למטה וי"ל דלא משמע ליה לדרוש שיעשה למטה אלא דכשבר דמים היתנים למטה ושמים למעלה **וב'** למטה דקאמר היינו שיעשה למטה **[ח]** אחת שהיא שמים וכן **וכפר אע"פ שנתן כולן למטה** היינו כדיון שאר דמים היתנינן למטה **[ט]** אצל אי אמרת אחת למעלה ושלש למטה הוי למטה אחת שהיא שמים ואחת שהיא אחת פוסל **[י]** והיינו מרי שנינו שרובו למטה וגם האחת אינו כמשפט דמים של מטה אצל שלש למעלה ואחת למטה אע"פ שאותה אחת אינו כמשפט אין קפידא כיון שהרוב למעלה ע"כ ומשני רבא איזוהו דצר שצריך שלש וכפר היו אומר זה קרנות פירוש דלדצריך צמרי וכפר סגי דכיון דלא צענין קרא לאחת למעלה ושלש למטה לפי שאינו כדיון דמים היתנינן למטה אס כן שלש למעלה ואחת למטה נמי אע"ג דרובן למעלה לא ליצעי קרא לאין זה כדיון היתנינן למטה שכל היתנינן למטה ממתנות ארבע הויא אחת שהיא שמים ופריך ואימא **וכפר אע"פ שגא נתן אלא אחת למעלה** **[א]** ולא כולן למטה ולא אחוש כצבדא זו דטוב להכשיר אחת למעלה **[ב]** מכולן למטה:

בית שמאי פרק רביעי זבחים

עין משפט ונר מצוה

יב א ב מיי פ"ג מהל' עבודת יוסי'כ הלכה ה:

בית שמאי פרק רביעי זבחים

תורה אור השלם

- ואם נקבה תלד וקטנאה צבעים בנקותה וששים יום וישת ימים תשב על דמי קורא: ויקרא יב, ה
- ואת כל חלבן וקטיר המזבחה בחלב וזבח השלמים וכפר עליו הבחן מחטאתו ונסבלח לו: ויקרא ד, כו
- ואת כל חלבך וקטיר באשר חוסר חלב מעל זבח השלמים וחקטיר הבחן המזבחה לריח ניחוח ליהודי וכפר עליו הבחן ונסבלח לו: ויקרא ד, לא
- ואת כל חלבך וקטיר באשר חוסר חלב מבשר מזבח השלמים וחקטיר הבחן אהם המזבחה על אש וזהו וכפר עליו הבחן על חטאתו אשר חטא ונסבלח לו: ויקרא ד, לה

בית שמאי פרק רביעי זבחים

מוסף רש"י

חד קרא בול"יה לגופיה. לאין דרשנין תחילות. פסוק הנאמר ראשון אינו לדרשה אלא למשמעו אמת (סוכה ו:): **ותנא מייחי לה מהבא**. כן נריך שיטת התלמוד כשמתחילין האמוראין לזכא טעם מן המקור, ויש מהל של כיימיא למד אותו ממקום אחר נקט הכי, כלומר האמוראין למדויו מכאן והתנא למד מכאן (ב"צה ו:): **וכפר וכפר**. צשעיר נשיא וצשעירה דחידו וכצבסה דחידו כתיב, ומשמעו סגני כצפרה אחת דמקדש: **מפני**. הדיון. הולכתי ליכנס כולן, דאי לא הוי כתיבי הוי מייחנא מדיעא דטולא מתנות ומעבדי, שיעול לא גרסינן: והלא דיון הוא. ללא לעכבד, למא לי לייצור כצפרה אחת סגני: נאמרו דמים למטה. כפרסה למטה גבי חטאת טיפח צשיעית קול, דכתיב והוה מרס החטאת על קור המזבח, ונאמרו דמים למעלה. בחטאת כהניה: שנתנן במתנה אחת כיפר. דהא לא כתיב קרנות. לשון אחר נאמרו דמים למטה, למטה מחוט הסיקרא עטולה ולמטה ואשם, ואמכר דמים למעלה, למעלה מחוט הסיקרא, דהיינו חטאת כהמה דכתיבי נה קרנות, מה דמים האמורים למטה שנתנן במתנה אחת כיפר, דהא אפילו צ"ש מדיו צבאר קרנות, דכתיב ודס וצתיו יספק. לשון אחר למטה כפרסה חטאות דויקרא צאשמות כתיבי, לשון חלעני עיקר: נאמרו דמים בפנים. חטאות הפנימיות דפר כהן מוסיח והעלם דצר העטוינן שצט חיות על הפסיות ועל מוצח הויב, וכן תנא מתנה אחת מוסן מעבכב כחיוור מקומן, ויפקא לן מקראי כהקומן רבה (ממאות כ), ועשה כאשר עשה משה מ"ל כסולס צאחות. מלמד אסם חסר אחת מכל המתנות לא עשה כלום: ואל ויביה חרוין. דס האשם שאינו חטאות ולא נאמרו בה קרנות אלא צביב. וילעגנא חטאות העין נמי אינו חטאת וארבע קרנות, כלומר אע"פ ששמן חטאות לא נאמרו צו קרנות. ויכולן שמעתייה חטאות העוף לא סלקא לו (סנהדרין ד): **וכפר אע"פ שלא נתן אלא אחת**. מתנה כיימיא דחטאת כצפרה ועלמה כפרה צדידה (קטן וצ:): **כמצליף**. האי למטה דמני לא אלאמנתינא קאי, אלא ראשונה נתן תחילה כלפי מעלה והשבע חתמים זו למטה מוז כמלניף (יומא ו:), צבורה זו חתם זו כל שמונה האות, כמלניף לא ידעתי לשוני (שם ג:) כמגנדנא. ככלתי כ"י המכה בצלושה זו למטה מוז שאינו מכה במקום אחד. ולגון מלניף לא ידע לי (שם ו:): **אז:** מכה בצלושה שמתחיל מן הכתמים ומכה ויולין למטה (שם ו:): **הזהה** על טהרו של מזבח. אמר שגמר מתנות הקרנות מזה עליו שצט פעמים, כדכתיב והוה עליו מן הדס וגו' (